

Tandori Dezső

VASHATOS

*„...a háborúból visszamaradt
húszfilléres, a vashatos.”*

(József Attila)

*„Csak csitt, szívem csak csitt...
...A kivilágított feketeségben.”*

(Vas István)

I. A Második Ostrom

Mentem a Lánchídon oly messze volt
szerződünk-e történelemre
csupa fehérlő kocsifolt
mind a tüzijátékok erre
nem a Mirabeau-víz loholt

nem félelemmel vagy reménnyel
de kénnyel de sötétre fénnel

Hogy megtagadtam csak magamban
és tapasztalatban tehettem
nem nem-akartam nem feladtam
csak megmaradtam elegemben
Vámos-Rousseau-horgász-alakban

mindenből zöld-kővíz-sötét
bármi világította szét

Begyűrtem közleményeim
több elküldetlen borítékba
ide nem illő lépteim
sora mind hídpillér-karéja
ó Második Ostromaim

ó szétlukadt csővezetékek
ki kérte kitől az egészet

Nem is merek világosabban
fogalmazni – gyűrt *korítékok*
ahol a Történelem lappang
nem a Társadalom elég ok
de mi Politika-Alatt van

hogy ne alatt- s alább-valója
valód csak mi valód megóvja

S közben a Mirabeau-híd trikolórja
--- jó nincs *ahogy* odarohanjam

A Harmadik is majd ostrom-alakban
S a Negyedik is mily alakban ---

II. Mit akartam érintkezést
lovak kutyák rég lefogadták
a vég közleményét kiadták
hazatértek bukmékerék

Mindnek furcsán szűk a kalapja
pedig ám a bukmékerek
nem nagy fejek
s mi van a kalapnak alatta

A Simli-cég a Potya-cég
a Konca-cég a Bonca-cég
a Ló-Belét-Kiontja-cég
kalaposak bukmékerék

Alaposak kalap-alatta
de mi vagyunk kik kalapáljuk
magunkat mint moslékos vályút
mi lötyög bádognak-alatta

Semmi nagyobb Felvállalat
nem éri meg még félvállról se
semmi kisebb Alvállalat
hogyan eszed a szíved beöntse

III. Nagy fogadások megfogadd
annak bár az ellenkezőjét
bárhogy agyonhútd magad
csak lesz agyadban nagy a hőség
mint hajnalra az alkonyat

Az éj a bor s ha nem dohányzol
s ha nem tudsz aludni a borra
ott ülsz jársz nem-valami-máshol
felkelsz Fent a Lentet tiporja
fogyásig magaddal komázol

Aztán hogy jó reggelt kihűlve
majd három nap hőség az agyban
nem kérdi meg hogy meddig tűrje
munka hír semmi-tét kikattan
tudhattad volna jó előre

Gombóccá gyúrt papírmaradvány
kedvetlenedés netovábbja
aztán csak ott ülsz újra padkán
hogy beállítson csapatába
kiről de tudod hogy de patkány

s ha az egek ha poklok Átka
borod cigarettád és éjed
rávirrad minden nappalára
amit még hűlve meg kell élned
hiába vagy fogyatkozása

IV. Szívbe-rágni vagy vélemény
és ha körötte tolongókkal
vagy a Csatorna-fele oldal
láb botlik lépcső tört-szerén

Muszáj vagy nem muszáj kiállni
megvan róla a véleményed
vagy túlabbról nézel Egészlet
vagy meg se kell már magyarázni

Aki érti ügyis jó annak
ha nem érti ügyis annak jó
minek pillérnek támfálnak szó
vagy hogy fogak mire fogannak

Fogcsikorgatás simaság
s ha mit sem akarsz már közölni
az is megbüdösödött kölni
csak visszájára kerít át

Általad nem hagyja magát
lerázni lezárni akármi
hiába hallgatnál kívárni
ő fog téged magad magát

V. Mi marad vissza és miféle
háborúkból miféle útról
tisztá a kabát kikéfelve
elzuhansz s felzuhansz-ha-túlról

A fel- és lezuhanyozások
az elégetések az ásók

Kolumbáriumon galambok
kolumbolnak Amerikát
vagy vágyva vágyott bér munkát
senkit én ne érintsek mondod

Mondod mert mi marad milyen
Őrült Városokból mozik
mozaikok boltíveken
a boldogság megosztozik

A gyarlóság a gyötrelem
az örök gyurma a Gyerünk
nekigyürkőzik szüntelen
maga alá gyűri terünk

Itt csak letűnne a kitűnt
fejverten döngetné a bűnt

VI. Az Örök O

Az Örök O az örök ó
tavaly-lucska idei-hó
legfőljebb odafilmezik
legfőljebb ilyen film van itt

Folyton a csöveket verik
folyton az aszfaltot törik
cincot szednek folytonosan
hevenyén vagy alaposan

Örökké kényelmetlenek
örökké így I-ek veled
örökké hogy megegyed ezt
a voltat a nincset a lesz

A kényelmetlenség valódi
a kényelmetlenség-az-ódsi

a kényelmetlenség-a-jön
föld-víz-hazugság-tűz-özön

Közhely-tömeg eróziója
óvóhely ettől már nem óvja
Örök-Ostrom az örök Ó
nullás-kört jár Rongy és Való

Nullás lisztjében vashatos-por
és lándzsákkal-kiverve-bocskor
bicsaklik velencei lépcsőn
és Signoria-térbe-tépőn

Visszája mindakármi dalnak
ugar és ugrabugra parlag
s Történelmi Főalakok
viaszkorongsora forog

Emészt vashatost mint nyelőgép
a kihűlést átjárja hőség
Csak csitt szívem csak te szívem csitt
szavad nem jönnek kik kimentik

--- S még mi hihettük hogy fönn
lenn-itt

De csak elmondtunk valamennyit
itt is ennyit
itt is csak ennyit
senki ne mondja hogy semennyit

Már végképp másoknak no persze
s kinek ki-ki van megszerezze
ami ő különben nem ő ---
de él s végzet s kötelező